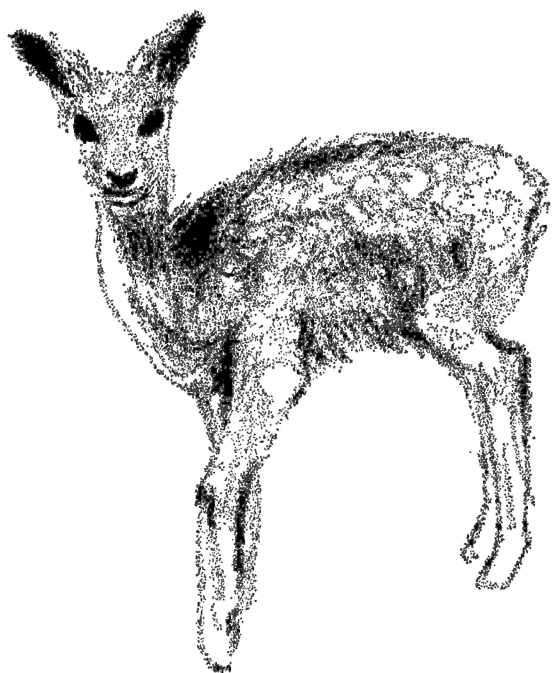

berend jager

Andis het reekalfje

ANDIS, HET REEKALFJE

BEREND JAGER

ANDIS, HET REEKALFJE

Met illustraties van Tiny van Asselt

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH N.V. - NIJKERK

I

Andis is een klein guitig reekalfje. Zijn grote ogen kijken wat onnozel de wereld in. Die wereld is nog erg klein; niet veel groter dan het leger¹ tussen de dichte struiken. Overal rondom zijn de lichtgroene bladeren. Daar hangt in deze vroege lentemorgen een teer waas over.

Andis is nog geen week oud. Over zijn lichtbruine velletje lopen geelachtige vlekken. Straks zal de zon haar vrolijk spel met de bladeren beginnen. Ze zal een bewegende schittering over de bodem van het bos spreiden. Dan zal het hertje haast onzichtbaar worden. De vlekken op zijn vel zullen samenvloeien met de gele vlekken die de zon in het bos maakt.

Maar nu is het nog niet zover. De zon is juist boven de horizon verschenen. Voordat ze het spel met de bladeren begint, zal ze eerst de koude nevels, die boven bos en weide hangen, verwijderen.

Andis heeft het koud. Ook begint zijn maagje ontevreden te knorren. Het zwarte vochtige neusje snuift zachtjes in de lucht. Ruikt hij zijn moeder nog niet?

¹ Slaap- en rustplaats van een ree; ook de jongen worden in een leger geboren.

Zijn ogen speuren tussen de bladeren. Komt haar kop nog niet te voorschijn? De-oortjes trillen haast onmerkbaar en over het velletje golft een zachte rilling. Gewoonlijk is de moeder voor zonsopgang alweer terug. Elke morgen gaat ze er alleen op uit om haastig wat te eten. Later, als het jong tevreden slobberend zijn melk drinkt, gaat ze dat eten herkauwen. Andis wordt onrustig nu de moeder zo lang wegblijft. Een klaaggeluid komt uit zijn keel; eerst zacht, maar als het stil blijft tussen de struiken, wat harder. Het klinkt zo eenzaam in het bos! De merel, die tussen twee lange rollers door even diep ademhaalt, zwijgt opeens verschrikt. En de vos, die door het bos dwaalt op zoek naar prooi, blijft met een ruk staan en tilt haar linkervoerpoot in luisterende spanning op. Een zacht gepiep komt door haar neus. Zij heeft het geluid maar al te goed herkend. Dat is een hertje dat zijn moeder roept. De vos heeft in haar hol vier jongen, die om voedsel bedelen, telkens als zij zich laat zien. Bijna onafgebroken is ze op jacht om de hongerige maagjes van haar jongen te vullen. Nu eens sleept zij een fazant naar het hol, dan weer een konijn. Nu hebben haar scherpe oren de klaagroep van een jonge ree opgevangen. Haar tong likt begerig langs haar snuit. Een jonge ree! Dat is een gemakkelijke prooi, want zo'n weerloos diertje kan zich niet verdedigen. Eén knauw met haar scherpe tanden en het zal dood zijn.

Sluipend als een kat, met haar buik vlak boven de grond, gaat zij in de richting van het geluid.

De moeder heeft de klaagroep van haar jong ook gehoord. Ze is juist op de terugweg. Nu ze weet, dat haar jong naar haar verlangt, gaat ze op een drafje lopen. Het sierlijke lichaam met de ranke poten schiet als een bruine flits door de struiken. Nog even het smalle kronkelige bospad oversteken en dan is ze gauw bij Andis.

Op het bospad blijft ze echter staan. Wie was dat dier dat ze zo snel over het pad zag lopen en in de struiken verdwijnen? Ze heeft het dier herkend! Het is de vos, een van haar grootste vijanden. Er gaat een lichte schok door haar lichaam. Haar neus begint zenuwachtig te trillen. Ze weet het: haar jong is in gevaar. Zonder aarzelen begint ze met grote sprongen door de struiken te rennen.

Andis heeft zijn klaaggeroep gestaakt, omdat er een zacht bladergeritsel vlak bij het leger klonk. Gespannen staren de ogen naar de struiken, waaruit zijn moeder te voorschijn zal komen. Maar wat is dat? Daar verschijnt wel een kop tussen de struiken, maar het is z'n moeder niet. Verwonderd en verward kijkt Andis naar dat dier. Het schuift langzaam naar voren en laat een rij vlijmscherpe tanden zien. De vos duikt in elkaar. Zij wil zich boven op het hertje storten, maar op hetzelfde moment klinkt er een luid gekraak

en staat de moeder naast haar jong. De vos schrikt. Vliegensvlug springt zij overeind en wil maken, dat zij weg komt. Maar zij is niet vlug genoeg. Voordat zij tussen de struiken verdwijnen kan, stormt de moeder naar voren en begint met haar voorpoten op de vos te roffelen. Eerst krimpt de vos in elkaar, maar dan begint ze naar de poten van de ree te happen. Haar tanden klappen op elkaar. Links en rechts hapt zij in de lucht; zij kan de vlugge poten van de moeder niet te

pakken krijgen. En als zij weer een harde trap tegen haar kop krijgt, geeft zij het op. Snel verdwijnt zij tussen de struiken.

De moeder gaat naar haar jong toe, dat tijdens het gevecht overeind gestrompeld is, en besnuffelt het aan alle kanten. Als ze merkt dat Andis ongedeerd is, legt ze zich gerustgesteld op de grond. Toch trilt ze nog van spanning. Andis gaat naast haar liggen en begint tevreden van de melk te slobberen. Kleine smakgeluidjes is het enige dat te horen is. Niets verstoort de rust van dit plekje.

Als de zon hoger geklommen is en de warmte in het bos voelbaar wordt, legt Andis zijn kopje op zijn voorpoten en slaapt in. Soms zucht hij zachtjes en gaan de oren even snel heen en weer, alsof hij een boze droom wil weggagen. En in de bomen kwetteren de vogels.

II

Jachtopziener Van Dam is in een beste bui. Hij fietst rustig door het bos en snuift de heerlijke lentegeuren op. Zijn scherpe ogen zien vogelnesten tussen de bomen. Een buizerd maakt grote cirkels hoog in de

lucht. Er is zoveel om van te genieten in deze tijd van het jaar. Aan de lange winter is een eind gekomen. Van Dam heeft het gevoel alsof er feest is in het bos. Langzaam rijdt hij over de kronkelige bospaden. Soms stapt hij van zijn fiets en baant zich een weg door de dichte begroeiing. Hij wil zien hoe het met de boompjes gesteld is, die daarachter liggen en die vorig jaar geplant zijn. Overal waar hij komt glimlacht hij tevreden. De jonge aanplant heeft zich goed geweeerd in de winterse kou. Daar zullen later mooie bomen van komen.

Terwijl hij gebukt staat over een sparretje hoort hij een zacht geritsel tussen de lage begroeiing van eiken

en berkeboompjes een eindje verderop. Daar komt een hertekop tussen de struiken te voorschijn. De man en de ree kijken elkaar aan; de man verrast over die mooie kop tussen het groen; de ree in groeiende angst om die vijand, die ze niet geroken heeft en die nu zo dicht bij haar is. Het duurt maar even, dan is de kop verdwenen. Een hevig gekraak van takken vertelt de man dat het dier zich snel uit de voeten maakt.

Plotseling klinkt een korte roep: beuh—beuh. Het is de roep van de moeder die haar jong wil waarschuwen voor het gevaar. Andis hoort het en kruipt in elkaar.

De jachtopziener weet wat de roep van de ree betekent. Hij lacht en mompelt: „Zo, zo. Jong leven!”

Hij gaat de struiken in. Zijn laarzen maken diepe sporen in het zachte mos. Als hij wat takken op zij duwt staat hij onverwachts oog in oog met het reekalfje. Het diertje kijkt hem heel trouwhartig aan. Hoewel zijn moeder hem gewaarschuwd heeft, is het toch helemaal niet bang voor de man.

„’t Is er maar één,” zegt Van Dam. Hij heeft wel vaker het leger van een ree gevonden; meestal lagen er dan twee jongen in. En telkens kwam er dat vreemde gevoel over hem. Een gevoel van eerbied, alsof je een wonder ziet. Van Dam is blij met de nieuwe aanwinst. Hij zegt altijd: „Reeën zijn de sieraden van het bos.”

Een poosje blijft hij naar het diertje kijken. Hij zorgt er wel voor het niet aan te raken. De moeder haat mensengeur. Misschien verstoot zij het jong als hij het gestreeld heeft. Als hij later door het bos fietst, denkt hij nog aan dat kleine wonder.

Vertrouwt de moeder het niet meer dat Andis alleen is? Of vindt ze dat hij nu groot genoeg is om mee op pad te gaan? Op de middag van diezelfde dag stoot ze hem zacht aan. Andis strompelt overeind. Hoewel hij nu een week oud is, staat hij nog wat wankel op z'n pootjes. De moeder gaat de struiken in en hij volgt haar.

Onafgebroken kijkt hij naar de grote witte vlek rond haar staartje. Als hij die vlek maar in de gaten houdt, zal hij niet bang hoeven te zijn dat hij haar kwijtraakt.

Telkens blijft de reegeit staan en snuift in de lucht: ze wil ruiken of alles veilig is. Vooral nu ze haar jong bij zich heeft, is het zaak extra goed op te letten.

Het is grappig om te zien hoe de kleine Andis al de bewegingen van zijn moeder nadoet. Als zij in de lucht snuift, doet hij het ook; als zij een sprong maakt over een omgehakte boom, probeert hij ook met één sprong over de stam te komen. Het gevolg is, dat hij halfweg blijft steken met zijn voorpoten erover en zijn achterpoten bungelend aan de andere kant. Even

staat hij zo en roept klaaglijk om hulp. Dan tuimelt hij voorover met zijn kop op het mos en krabbelt vlug overeind. Hij zal nog heel wat moeten leren, voordat hij een volwassen reebok zal zijn. De moeder is een geduldige begeleidster. Als het wat moeilijk gaat, moedigt ze hem vriendelijk aan. Soms moeten ze haastig wegspringen tussen de struiken als er gevaar dreigt. Dan gaat het met flinke snelheid door het bos. Andis heeft grote moeite zijn moeder bij te houden, maar hij let goed op de witte vlek.

Elke dag wordt hij sterker en flinker. De eerste weken drinkt hij nog melk bij zijn moeder. Zijn maagje zou nog geen gras en bladeren kunnen verdragen. Ze zwerven steeds verder bij het leger vandaan. Soms brengen ze de nacht door op andere plaatsen in het bos.

III

Niek van Dam en Peter Haak zijn gezworen kameraden. Zodra de school uit is haasten ze zich naar huis. Ze trekken hun oude plunje aan en gaan het bos in. Daar valt altijd van alles te beleven. Soms nemen ze schoolvriendjes mee. Dan galmen hun stemmen door

het bos en maken de dieren dat ze weg komen.

Het liefst gaan de jongens er echter met z'n tweeën op uit, vooral nu ze in een droge greppel een prachtige hut hebben gebouwd van takken en dode bladeren. De hut ligt vlak bij de begroeiing van lage struiken. Vanaf het bospad kun je hem niet zien. De jongens hebben aan niemand het geheim van hun hut verteld. Alleen hun ouders weten ervan. Vader Van Dam laat zijn zoon en diens vriendje stil begaan in het bos. Zolang ze geen katekwaad uithalen, mogen ze best door „vaders trots” zwerven.

De jongens hebben in hun hut kleine kijkgaten gemaakt. Daardoor kunnen ze zien wat er in de omgeving gebeurt. Als ze geduld hebben, is er altijd wel wat te zien, want het bos is rijk aan dieren. Soms komt er een zorgeloos eekhoorntje uit een boom buitelén. Vlak bij hun hut gaat het een sparappel uit elkaar peuteren om de zaadjes eruit te halen. Laatst kwam de buizerd, die hier in de buurt zijn nest heeft, pardoés uit de lucht vallen. Tot hun grote schrik zagen de jongens hoe hij een muisje, dat wat rondscharrelde tussen het gras, vastgreep met z'n scherpe klauwen en doodstak met zijn snavel. Het angstige gepiep van het kleine diertje toen het zijn belager bemerkte, was duidelijk te horen. De jongens hadden moeite om het niet uit te schreeuwen van spanning.

„Wat gemeen eigenlijk,” zei Peter toen het dier het

muisje in één keer doorslikte en snel tussen de boomstammen verdween.

„Waarom?” vroeg Niek.

„Vind jij dat dan niet gemeen, dat zo'n grote buizerd een weerloos muisje vermoordt?”

„Och, dat weet ik eigenlijk niet,” antwoordde Niek wijs. „Die buizerd leeft van muizen. Muizen zijn toch schadelijke dieren?”

„Ja, dat is zo, maar ik vind het toch zielig voor zo'n beestje.”

Niek haalde zijn schouders op. Zijn vader had hem eens verteld, dat de dieren zelf de natuur in evenwicht houden. Een muis had veel vijanden, maar dat moest ook, anders zou er op een gegeven moment een muizenplaag komen. Niek begreep wel wat zijn vader bedoelde, maar hoe moest hij dat nu aan z'n vriend uitleggen?

Op een dag trekken de jongens, elk gewapend met een spa, het bos in. Ze fluiten een vrolijk wijsje.

Peter heeft een boek over de woudlopers in Canada gelezen. Die zetten klemmen en maken valkuilen om dieren te vangen.

Nu heeft hij aan zijn vriend voorgesteld om woudlopertje te gaan spelen.

„Hoe wil je dat dan doen?” vroeg Niek.

„Nou joh, we gaan vlak bij onze hut een gat in de grond graven en dat toedekken met takken en mos.

Dan gaan we in onze hut zitten om te kijken of er ook een dier in komt.”

Niek voelt er niet veel voor. Zijn vader wil het vast niet hebben, maar zijn vriend is zo opgewonden, dat hij ten slotte toestemt.

„Maar je mag het aan niemand vertellen hoor, want als mijn vader het te weten komt!”

„Natuurlijk niet.”

„Eigenlijk is het wel een mooi plan,” denkt Niek als ze door het bos lopen. Stel je voor, dat er een vos in komt of een hert. Het gebeurt dikwijls, dat er reeën vlak langs de struiken lopen. Dat hebben de jongens vaak gezien als ze door de kijkgaten van hun hut gluurden.

Aan de rand van de begroeiing beginnen de jongens ijverig te spitten. Het gaat niet zo vlug, want ze willen het zand niet bij de valkuil neergooien. Elke schep brengen ze naar een greppel. Keer op keer sjouwen ze heen en weer, totdat het zweet langs hun gezicht gaat stromen en hun armen pijn gaan doen van het dragen. Ze gunnen zich echter geen tijd om te rusten. Pas als het gat heel diep is, laten ze zich doodmoe op het mos vallen.

„Hè, hè, wat een werk,” puft Niek. Hij schuifelt een eindje naar voren en kijkt in het gat.

„Zeg Peter,” schrikt hij opeens, „als er nu eens een dier in komt als wij niet in de hut zijn? Wat dan?”

„Wat bedoel je?”

„Zal dat dier er dan wel weer uit zichzelf uit kunnen komen?”

„O natuurlijk,” zegt Peter. „Zo diep is het gat niet. Het klimt er zo weer uit.”

Maar Niek is er niet erg gerust op. Peter lacht om dat ernstige gezicht van zijn vriend.

„En als er nu eens een dier in bleef zitten,” zegt hij, „wat hindert dat dan? We komen hier toch elke dag? We kunnen het dan gauw genoeg bevrijden.”

Och ja, dat is ook zo, denkt Niek.

Ze gaan de struiken in om dode takken te zoeken. Zorgvuldig dekken ze het gat toe.

Als ze er daarna nog wat gras en mos op leggen, valt het haast niet meer op, dat daar een verraderlijke valkuil is.

„Mooi werk, blanke broeder,” lacht Peter en klopt zijn vriend goedkeurend op de schouder. Hij merkt wel, dat zijn vriendje er telkens aan twijfelt of het wel goed is wat ze gedaan hebben.

Ze liggen lange tijd in de schuilhut, maar er is geen enkel dier, dat in de val loopt. Ze zien trouwens heel weinig dieren die middag. Als de schaduwen tussen de bomen wat langer worden, pakken ze de spa en gaan naar huis. Ze spreken af, dat ze morgen na schooltijd meteen weer naar hun hut zullen gaan.

Andis heeft zijn buikje vol gedronken. Hij zucht eens tevreden en gaat heerlijk slapen. In de paar weken dat hij nu met z'n moeder door het bos zwerft, is hij wel wat veranderd. Hij is niet zo mollig meer en zijn ogen kijken niet meer zo onnozel de wereld in als in de eerste levensdagen. Zijn spieren zijn al veel sterker geworden. Het valt hem niet meer zo moeilijk zijn

moeder te volgen op de dwaaltochten door het bos. Erg zelfstandig is hij trouwens nog niet. Hij blijft steeds dicht bij zijn moeder. Hij zou ook nog helemaal niet voor zichzelf kunnen zorgen.

Als het jong een poos geslapen heeft, stoot de moeder het aan. Het volgt haar tussen de struiken. Rustig lopen ze door het bos. Aan de rand van de struiken gekomen blijft de moeder lange tijd staan. Ze moet eerst weten of alles veilig is. Het is rustig in het bos. Geen enkel verdacht geluid verstoort de stilte. Dan komt ze uit de struiken te voorschijn met Andis op haar hielen. Voor alle zekerheid houdt ze eerst de kant van de begroeiing. Mocht er toch nog gevaar dreigen, dan kan ze zich snel onzichtbaar maken.

Opeens blijft ze staan. Heeft ze de geur van haar grootste vijand, de mens, geroken? Haar oren trillen haast onmerkbaar en het korte staartje gaat onrustig heen en weer. Wel een minuut staat ze zo met het jong als een standbeeldje vlak naast haar. Dan gaat ze behoedzaam verder. Ze zal zich zeker vergist hebben, maar toch blijft het onrustige gevoel in haar. Er dreigt een gevaar; wat het is, weet ze niet. Langzaam stappen ze door, klaar om bij een onverwacht geluid tussen de struiken te springen.

Plotseling klinkt er een vreselijk gekraak. De moeder laat verschrikt haar beuh-beuh-geroep horen en is in een ommezien verdwenen. Maar Andis volgt haar

niet. Hij is in de valkuil terechtgekomen. Hulpeloos ligt hij daar tussen een wirwar van takken. Zijn ene voorpoot is dubbelgeslagen en zit tussen twee takken geklemd. Zijn angstig geroep klinkt door het bos. Hij wil overeind springen, maar de takken houden hem vast. Tevergeefs worstelt hij om los te komen. De moeder hoort het angstgeroep van haar kind. Heeft een dier het te pakken? Of een mens? Bevend staat ze in de struiken. Ze durft geen poot te verzetten. Als het angstgeroep van Andis blijft klinken, wordt haar moederliefde echter sterker dan haar angst. Aarzelend baant ze zich een weg door de struiken. Volko-

men in de war staat ze ten slotte bij de kuil. Andis staakt zijn geklaag als hij zijn moeder ziet. Zij zal hem helpen. De moeder laat kleine lokgeluidjes horen, alsof ze zeggen wil:

„Kom dan. Kom dan toch.”

Ze loopt om de kuil heen. Ze gaat liggen en raakt de snuit van Andis aan. Ze lokt en roept, maar ze kan haar kind niet helpen. Langzaam wordt het donker. Andis ligt nu heel stil in de kuil. Maar hij is niet rustig. Een wilde angst raast door hem heen. Er gaat een steekende pijn door zijn vastgeklemd poot. En de moeder loopt maar om de kuil heen. Ze laat haar jong niet in de steek. Ze kan het echter ook niet helpen. Haar angstige lokroep klinkt droevig door het donkere bos.

IV

Op de middag van de volgende dag is Peter alleen het bos ingegaan. Niek kon niet mee; hij moest met zijn moeder naar de stad om een nieuwe jas te kopen. Eigenlijk heeft Peter er niet veel zin in naar de valkuil te gaan, maar zijn vriend heeft gezegd: „Doe het maar, joh. Je kunt nooit weten of er iets in gevallen is.” Daar is Peter, eerlijk gezegd, ook wel nieuwsgierig

naar en dus maakt hij de omweg door het bos.

Als hij dicht bij de valkuil komt, blijft hij plotseling staan, omdat hij een geritsel in de struiken hoort. Niet ver bij hem vandaan steekt een ree snel het bospad over.

„Dat is een schuwe,” mompelt hij.

Het is stil in het bos. Is het stiller dan anders? Misschien komt het wel, omdat ze anders altijd met z'n tweeën zijn. De stilte maakt Peter angstig. Hij schrikt

als er plotseling een vogel met veel lawaai uit de struiken vliegt.

„Gekheid om je bang te maken,” zegt hij tegen zichzelf. Hij is immers zo vaak in het bos geweest?

Kijk, daar is de hut al. Hij steekt een eindje boven de grond uit. Kijk, en daar... Weer blijft Peter verschrikt staan. De valkuil is stuk. De takken steken er bovenuit. En verbeeldt hij het zich of hoort hij een zacht klaaglijk geluid? Hij weet niet hoe vlug hij bij de valkuil moet komen en als hij het reekalfje ziet, dat angstig en tegelijkertijd smekend naar hem opziet, gaat er een vreemd gevoel door hem heen. Een gevoel van medelijden met het dier, maar ook een gevoel van boosheid op zichzelf, dat hij zo dom kon zijn een valkuil te maken.

„Arm dier,” zegt hij. „Ben je het slachtoffer geworden van onze spelletjes? En heeft je moeder je in de steek gelaten?”

Terwijl hij op zijn buik gaat liggen om de vastgeklemde poot los te maken, bedenkt hij, dat de ree, die hij over het bospad zag snellen, misschien wel de moeder was.

Het valt nog lang niet mee het dier te bevrijden. Hij moet de takken breken. Op de poot zit een grote schaafwond, waar hier en daar wat bloed doorheen komt. Als hij de takken verwijderd heeft, doet het kalfje pogingen om op te staan, maar het heeft zo lang

vastgezet, dat zijn spieren stijf zijn geworden.

Peter springt naast hem in de kuil. Hij schuift zijn handen onder het zachte velletje en probeert uit alle macht het dier op te tillen. Het lukt. Het hertje laat de jongen gewillig begaan. Het voelt dat hij hem bevrijden wil. Trillend staat het even later op het mos. Het houdt zijn gewonde poot wat krom, zodat die net niet de grond raakt.

Peter verbaast zich erover, dat het dier niet maakt dat het weg komt. Als hij uit de kuil gestapt is, staan de jongen en het dier een poosje tegenover elkaar. Peter weet niet goed wat hij doen moet. Gewoon weglopen? Maar zal het jonge dier dan niet van honger omkomen? Meenemen? Maar zal hij voor zo'n jong dier kunnen zorgen?

Aarzelend kijkt hij naar het dier. Zijn gezicht wordt een en al verrassing als het naar hem toe komt en zijn kopje tegen zijn hand duwt.

Toen er voetstappen naderden, meende Andis eerst, dat het zijn moeder was, die voor de zoveelste keer om de kuil zou lopen zonder hem te kunnen helpen. Hij schrok toen hij de jongen zag, omdat hij meende dat het een vijand was. Maar toen de jongen bleef kijken, begreep hij, dat die hem zou kunnen helpen. Daarom liet hij zich zo gewillig uit de kuil slorren.

Hij dacht er niet over om weg te lopen. Misschien als zijn moeder hem geroepen had... Zonder aarzelen

stapte hij daarom op zijn redder toe. Zijn blijdschap was zo groot, dat hij zijn zere poot vergat. De angst van die nacht was helemaal vergeten.

Wat verlegen streelt Peter de kop van het vriendelijke dier.

„Kun je al voor jezelf zorgen?” zegt hij zacht. „Ik kan je misschien het beste hier in het bos achterlaten. Misschien heb je het geluk, dat je moeder je vindt.”

Andis' oren trillen als hij de zachte vriendelijke stem hoort. Hij vindt die stem prettig. Peter steekt een vinger in zijn bek. Daar begint hij hard op te zuigen.

„Och ja, natuurlijk, arm dier. Je moet een vreselijke honger hebben. Heb je de hele nacht in de kuil gezeten?”

Het kost Peter werkelijk moeite afscheid te nemen van het dier. Hij draait zich plotseling met een ruk om en loopt snel naar het bospad.

Maar wat is dat? Het hertje loopt achter hem aan. Het volgt hem even trouw als het altijd zijn moeder volgde.

„Als je dan met alle geweld mee wilt,” zegt Peter, „kom dan maar. 't Is ook gemeen van me om je in de steek te laten. 't Is mijn schuld, dat je in de kuil gevallen bent. Daarom is het mijn plicht voor je te zorgen.”

Peters besluit staat nu vast. Hij zal het dier meenemen naar huis en er net zolang voor zorgen tot het op eigen

poten kan staan.

Samen gaan ze het bospad af. Andis loopt erg moeilijk. Hij kan op z'n gewonde poot haast niet staan. Als ze aan de rand van het bos komen, haalt Peter een touw uit zijn zak en bindt dat het hertje om de hals.

„Je kunt niet weten of Herta losloopt,” zegt hij. „Je zou vast hard weggrennen als de hond er plotseling kwam aanstuiven en dan zou hij jou misschien wel kunnen verwonden.”

Andis strubbelt niet tegen als Peter het touw vastmaakt. Toch vindt hij het niet prettig. Hij schudt een paar keer met zijn kop om dat lastige gevoel kwijt te raken.

„Zo, wil je het niet?” lacht Peter. „Je weet zelf nog niet wat goed voor je is.”

Gelukkig is de hond niet thuis. Hij is zeker met de knecht naar het land. Als Peter om de boerderij heen loopt om het hertje naar de stal te brengen, komt hij vader tegen, die stomverbaasd blijft staan.

„Wat krijgen we nou?” zegt hij, terwijl hij met zijn hand onder z'n pet krabt. „Waar haal jij dat hertje vandaan?”

„Ik zal het u zo vertellen, vader,” zegt Peter. „Ik wil het dier eerst even in het geitewok zetten.”

Naast het varkenswok is een geitewok, dat nu leeg staat. Vroeger hadden ze een geit, toen Peter nog klein was; sindsdien is het een rommelwok geworden.

Vader helpt Peter de rommel naar buiten te dragen; ze gooien vers stro in het hok en dan wordt het hertje erin gebracht.

„Zo, en nu je verhaal,” zegt vader. Hij gaat op de rand van het hok leunen en spuwt een lange straal speeksel in het stro. Peter weet, wat dit betekent; vader is boos!

Andis kijkt met angstige ogen om zich heen. Toen hij de stal werd binnengebracht, kwam dat onrustige gevoel over hem. Waar bracht zijn redder, die hij zo trouw gevolgd was, hem naar toe? Langzaam stapte hij het hok binnen, waarin het stro in een dikke laag lag uitgespreid. De kleine ruimte benauwt hem. Hij zal zich in dit kleine hok nooit op z'n gemak kunnen voelen. Hij verlangt naar zijn moeder, die hij nog vaag in zijn herinnering heeft. Hij wil liggen op een rustig plekje tussen de struiken, waar geritsel het enige is dat je hoort. Hij wil drinken met diepe teugen en zich daarna behaaglijk tegen het warme moederlichaam aanvlijen.

Nadat Peter zijn vader heeft verteld hoe hij aan het reekalfje gekomen is, staart vader nadenkend voor zich uit.

„Je bent erg dom geweest, jongen, om die valkuil te maken,” zegt hij.

„Ja vader,” is het enige wat Peter zeggen kan. Hij heeft wel gezien, dat vader hem tijdens het verhaal

verwijtend aankeek. Het heeft hem pijn gedaan.

„Ik ben benieuwd of je het dier in leven kunt houden,” mompelt vader. „Ga eens aan moeder vragen of ze die oude zuigfles nog heeft.”

Peter rent het erf op. Hij is blij, dat hij bij vader vandaan kan, want hij voelt wel, dat die gelijk heeft.

Een poosje later komt hij met een zuigfles vol melk de boerderij weer uit. Vader staat in de deuropening van de stal. Zijn gezicht staat niet zo boos meer als straks.

Peter maakt de deur van het geitewok open en stapt heel langzaam naar binnen. Hij wil het hertje niet verschrikken. Vader blijft over de rand van het wok toekijken en ook moeder komt er nieuwsgierig bij staan.

Peter duwt de speen in de bek van het dier en houdt het flesje schuin. Als Andis de lauwe melk proeft begint hij hard te zuigen. In een oogwenk is het flesje leeg.

„Wat is het toch een prachtig dier,” zegt moeder. „Kom maar, Peter. Geef mij het flesje, dan zal ik even nieuwe melk gaan halen. Het dier heeft nog lang niet genoeg gehad.”

Ook het tweede flesje wordt met smaak leeggedronken. De melk doet Andis goed. Het is net of hij nu niet zo angstig meer is.

„Zo Peter. En nu krijg je een mooie opdracht van me,” zegt vader. Hij zegt het niet op een onvriendelijke toon, maar er staan een paar diepe rimpels in zijn voorhoofd.

Peter ziet zijn vader gespannen aan.

„Je pakt je fiets en rijdt ogenblikkelijk naar jachtopziener Van Dam om hem...”

„Maar vader,” valt Peter hem angstig in de rede, „Niets vader zal vreselijk boos worden als hij het hoort.”

Vader Haak trekt zich echter niets aan van het bezwaar van zijn zoon. Op een toon die geen tegenspraak duldt vervolgt hij:

„Je vertelt hem de hele geschiedenis van a tot z. En je vraagt hem wat wij het beste met dat reekalfje kunnen doen. Begrepen?”

„Ja vader,” zegt Peter benauwd.

In zijn hart geeft hij zijn vader groot gelijk, maar om nu zo maar naar die strenge Van Dam te gaan en hem alles te vertellen, daar is toch wel wat moed voor nodig. Toch stapt hij gewillig op zijn fiets. Hij rijdt langzaam door het bos, want hij ziet er als een berg tegenop de jachtopziener te ontmoeten, die zo trots op z'n mooie bos is en op de dieren die er leven. En wat zal Niek zeggen als die het hoort? O, het is allemaal even vervelend. Peter zucht eens diep. Hij wou, dat hij dat boek over die woudlopers maar nooit gelezen had. Dan was hij misschien ook niet op de gedachte gekomen een valkuil te bouwen. „Ik heb de grootste schuld,” denkt Peter, terwijl hij over de asfaltweg langs het bos fietst. „Niek heeft me nog gewaarshuwd.”

Daar is het huis van de jachtopziener al. Het is omgeven met mooie rechte sparren. Het hart klopt Peter in de keel als hij van z'n fiets stapt.

Daar komt Niek naar buiten. Hij heeft Peter zien aankomen. Hij heeft zijn nieuwe jas aan.

Hij zegt: „Peter, kijk eens . . .,” maar hij zwijgt als hij het sombere en bleke gezicht van zijn vriend ziet.

„Wat is er?” vraagt hij nieuwsgierig. „Je loopt als een oude kerel die reumatiek heeft.” Niek kan zijn lachen haast niet inhouden.

„Ja, lach maar,” zegt Peter. „Straks lach je niet meer.

Er zat... er zat een reekalfje in de valkuil."

„Een reekalfje?” zegt Niek. Hij wordt eerst knalrood en dan spierwit.

„Ja, het kon er niet uitkomen. Zijn linkerpoot zat tussen de takken geklemd.”

„Tussen de takken geklemd?” echoot Niek hem na. Hij begrijpt, dat er iets ergs gebeurd is.

„En toen? Heb jij het bevrijd?”

„Ja. En toen wilde het bij me blijven. Het is met me mee naar huis gegaan. Het staat bij ons in het geitehok.”

„Je liegt het!” Niek staart zijn vriend in stomme verbazing aan.

„Wou je zeggen, dat het dier bij jullie thuis is?”

„Ja, dat zeg ik toch!”

„Echt waar?”

„Ja, echt waar, zeurkous,” valt Peter plotseling uit.

„Ik sta hier niet te liegen!”

„O,” kreunt Niek, „wat ben jij een stommeling geweest. Als mijn vader erachter komt, gebeurt er een ramp.”

„Dat valt wel mee,” meent Peter, maar het klinkt niet erg overtuigend. „Ik ben juist gekomen om het aan je vader te vertellen.”

„Wat?” Niets gezicht staat eerst heel onnozel, maar dan ballen zijn handen zich tot vuisten.

„Als je dat waagt..., als je dat durft, dan zal ik...

ik ...”, stottert hij.

Plotseling verschijnt het hoofd van Nieks moeder om de deur. Als ze ziet, dat haar zoon zijn vriend te lijf wil gaan, komt ze vlug aanlopen en legt haar hand op Nieks schouder.

„Ho, ho, jochie,” zegt ze. „Een beetje kalm, asjeblijft, wil je?”

Niek barst plotseling in snikken uit.

„Gemene verrader! Sufferd!” scheldt hij.

„Is dat tegen mij?” vraagt moeder laconiek. Ze wil met een grapje de jongen tot bedaren brengen, maar het lukt haar niet.

„Wat is er eigenlijk gebeurd?” vraagt ze Peter.

„We hebben iets ergs gedaan, mevrouw,” zegt hij.

„Mijn vader heeft me gestuurd om het aan uw man te vertellen.” Hij kijkt daarbij met een hulpeloos gezicht naar zijn vriend alsof hij zeggen wil: Begrijp je nu, dat ik het niet voor mijn eigen plezier doe?

Niek begrijpt het. Als Peters vader hem gestuurd heeft, is er niets meer aan te veranderen. Hij houdt op met huilen en haalt met een onverschillig gebaar zijn schouders op. Nu moet er maar van komen, wat ervan komen moet.

De moeder van Niek kijkt verbaasd van de een naar de ander. Ze begrijpt er niets van.

„Kom nu eens mee naar binnen,” zegt ze, „en vertel me precies hoe de vork in de steel zit.”

„Is uw man er ook?” wil Peter weten.

„Nee, maar hij kan ieder ogenblik thuiskomen.”

Aan de tafel gezeten vertelt Peter de hele geschiedenis. Niek luistert met gebogen hoofd mee. Zijn nieuwe jas heeft hij op een stoel gesmeten.

Peter begrijpt wel, dat het voor z'n vriend het ergst is. Hij, als zoon van een jachttopziener, had zo iets nooit mogen doen. Daarom laat Peter tijdens zijn verhaal extra goed uitkomen, dat Niek nog geprobeerd heeft het plan tegen te houden; dat het dus eigenlijk allemaal zijn schuld is. Als Peter dat doet, gaat er een warm gevoel door Niek heen. Al zijn boosheid is over.

„Ik vind het aardig van je, dat je het zo voor je vriend opneemt,” zegt mevrouw Van Dam, „maar dat neemt

toch niet weg, dat hij even hard meegegraven heeft als jij. Is het niet zo?"

„Ja moeder," fluistert Niek. Hij schaamt zich diep. Tegelijkertijd maakt hij zich bezorgd over de jonge ree. Hij weet, dat een ree in gevangenschap bijna altijd doodgaat. Maar de angst over de ree is toch niet zo groot als de angst voor zijn vader. Zijn vingers tikken zenuwachtig op het tafelkleed.

Daar knarst het grint. Ze horen hoe een fiets tegen het huis wordt gezet. Opgewekt fluitend komt de jachtopziener binnen. Hij kijkt verbaasd als hij die sombere gezichten ziet.

„Wat een droevige gemeenschap is dat hier," klinkt zijn zware stem. „Is er wat?"

Peter wil wat zeggen, maar Nieks moeder is hem voor. „Die jongens zijn als de dood voor je," zegt ze. „En ik geloof niet voor niets."

Er komen diepe rimpels in Van Dam's voorhoofd.

„Wat is er dan?"

„Ga eerst eens zitten, man," zegt zijn vrouw, „en probeer niet kwaad te worden. Laat ik beginnen met te zeggen, dat ze allebei vreselijk veel spijt van hun daad hebben."

„Daad? Wat voor daad? Vrouw, vertel me nu asjeblijft gauw wat er gebeurd is. Ik brand gewoon van nieuwsgierigheid door dat geheimzinnige gedoe."

Dan begint Nieks moeder te vertellen. Ze vertelt het

heel voorzichtig. Ze probeert haar woorden zo te kiezen, dat haar man niet kwaad wordt.

Peter kan niet zeggen hoe dankbaar hij is, dat mevrouw Van Dam het moeilijke werkje heeft overgenomen.

Als moeder uitverteld is, is het even stil. Maar dan vliegt de jachtopziener met zo'n vaart overeind, dat de twee jongens verschrikt rechtop gaan zitten.

„Dat is me wat moois!” buldert zijn stem. „Nu blijkt dus, dat je je eigen zoon en z'n lieve vriendje niet vertrouwen kunt. Vader, zei dat jochie daar laatst tegen me, vader, mogen we in het bos een hut bouwen? We zullen er echt niets kapot maken. Vooruit maar, zei ik, maar denk aan je belofte. En wat doen ze? De heren gaan valkuilen maken. Ze gaan de natuur vernielen! Ze gaan dieren vangen...!”

De jongens luisteren bevend van angst naar de stem, die steeds harder gaat schreeuwen.

Er volgt een dreigende stilte. Dan gaat de jachtopziener met grote stappen naar de jongens toe. De jongens heffen beiden een arm als om een slag te weren. Van Dam gaat tussen de twee jongens in staan en legt een hand op hun schouder.

Hij zegt, zo zacht, dat de jongens hem haast niet verstaan kunnen:

„Wat valt me dat van jullie tegen, jongens. Ik had echt gedacht, dat ik jullie vertrouwen kon.”

Ze buigen allebei het hoofd en hebben moeite hun tranen te bedwingen.

„Ze hebben niet verder gekeken dan hun neus lang is,” komt moeder opeens. „Ze hebben er niet aan gedacht, dat er zo iets zou kunnen gebeuren.”

„Gaat het reetje dan dood, meneer?” fluistert Peter.

„We kunnen er toch wel voor zorgen tot het groot is?”

„Je bent dom geweest, Peter,” zegt Van Dam. „Toen je zag, dat dat kalfje in de valkuil zat, had je meteen naar mij toe moeten komen.”

„Dat durfde ik niet, meneer.”

Nu de jachtopziener wat rustiger begint te worden,

durft Peter ook weer beter wat te zeggen.

„Ja, dat begrijp ik. Dan had je moeten proberen het eruit te krijgen zonder het aan te raken. En je had het weg moeten jagen toen het je wilde volgen.”

„Ik was bang, dat het dan dood zou gaan, omdat de moeder het in de steek gelaten had.”

„Nee. Een reegeit laat haar jong nooit in de steek. Ze moet ergens in de buurt geweest zijn zonder dat jij haar zag. Als je het dier eruit had kunnen krijgen zonder het aan te raken, had het ongetwijfeld zijn moeder weer gevonden. Nu je het aangeraakt hebt, was de kans inderdaad groot, dat de moeder het verstoppen zou. Reeën haten mensengeur. Och, had je mij maar gewaarschuwd,” voegt hij er zuchtend aan toe.

„Maar enfin, het is niet anders. Laten we maar eens een kijkje bij het kalfje gaan nemen. En... eh... Jullie komen niet meer in het bos. Voor straf. Begrijp je?”

„Ja meneer.” „Ja vader,” mompelen ze.

„Gaan we niet eerst eten?” vraagt moeder. „Alles staat klaar.”

„Straks,” beslist vader. „Ik wil eerst zien hoe het met die ree gesteld is.”

Ze fietsen met z'n drieën naar Peters huis. Van Dam voorop. De jongens achter hem aan.

„Ben je nog boos op me?” vraagt Peter.

Niek schudt van nee.

„Ik ben achteraf wel blij, dat hij het weet,” zegt hij.
„Jammer hè, dat we niet meer in het bos mogen komen.”

„Nou,” vindt Peter.

„Goeienavond, Van Dam,” zegt Haak als ze het erf oprijden. „’t Is fraai, hè, met die kwajongens.”

„Praat me er niet van,” mompelt Van Dam. „De laatste tijd hebben we gelukkig weinig last van stropers en nu zijn er wel een paar anderen die het bos vernielen.”

„Gelijk heb je,” beaamt Haak, terwijl hij een dikke rookwolk van zijn sigaar de lucht in blaast.

Even later kijken ze met z’n allen naar de kleine Andis, die met z’n grote ogen wat droevig naar hen opziet.

„Een goeie maand oud, schat ik,” zegt Van Dam. „Ik moet me al sterk vergissen als dit niet hetzelfde kalfje is, dat ik in de schuilplaats heb zien liggen, toen het een paar dagen oud was. Wil het drinken?”

„Het heeft twee zuigflessen leeggedronken,” zegt Peter.

Hij ziet dat Van Dam goedkeurend knikt.

„Ik hoop nu maar, dat het dier voorspoedig opgroeit en hier in het hok niet doodgaat,” vervolgt deze. „En àls het het haalt, is er nog een moeilijkheid. ’t Is namelijk dikwijls gebeurd, dat een reebok die in gevangen-

schap opgroeide, later niet in de kudde opgenomen werd, zodat hij alleen moest rondzwerven. In de zomer is dat niet zo erg, want dan leven ze niet in kudden, maar in de winter zoeken ze elkaar altijd op. De kans is groot, dat zo'n verstoten reebok een moordenaar wordt."

„Een moordenaar?”

„Ja, als hij steeds wordt weggejaagd, wordt hij ten

slotte heel boosaardig. Zelfs voor mensen is hij dan gevaarlijk. 'k Heb wel eens herten in het bos gevonden, die vermoord waren door zo'n verstoten bok. Zo'n moordenaar moest dan gedood worden."

Peter kijkt eens naar dat kleine dier. Zou dat ooit een moordenaar kunnen worden? Hij kan het zich haast niet indenken.

„We zullen heel goed voor hem zorgen,” zegt hij, „en hem loslaten zo gauw het kan.”

„De eerste maand moet je hem alleen maar melk geven. De daarop volgende twee maanden melk met daarnaast gras, mos en dergelijke. Als het dier het zo drie maanden volhoudt, is het in staat voor zichzelf te zorgen. Dat is dus tegen eind augustus. Nou, het beste ermee,” besluit hij. „Ik kom zo nu en dan wel eens kijken. Kom Niek, we moeten nodig eten.”

Voordat Niek op z'n fiets stapt, wenkt hij Peter nog even bij zich.

„Peter, ik ben echt niet boos meer, hoor,” zegt hij. „We zullen samen goed voor het hertje zorgen, hè?”

„Natuurlijk,” zegt Peter.

Van Dam roept: „Niek, waar blijf je?”

„Ja vader, ik ko-om,” roept hij. En tegen Peter: „Tot morgen dan maar.”

„Ja, tot morgen.”

Diezelfde avond nog gaan Niek en zijn vader naar de valkuil om die dicht te gooien.

V

't Is voor de kleine Andis een vreselijke nacht. Met de komst van het donker groeit het verlangen naar zijn moeder. Wat is het al lang geleden sinds hij haar voor het laatst zag. Terwijl hij onrustig door het hok loopt, maakt hij hoge piepende geluidjes. De onrust wordt nog vergroot door het voortdurende geritsel en geknor vlak naast hem. Ook de varkens zijn die nacht onrustiger dan gewoonlijk. Het blaffen van de hond doet hem ineenkrimpen van angst. Hij weet, dat de hond

niet te vertrouwen is. Zo nu en dan likt hij over zijn gewonde poot. Hij kan er nu weer op staan. Hij is al vergeten, dat hij in de valkuil gezeten heeft. Ten slotte is hij doodmoe van het heen en weer lopen. Hij kruipt in een hoekje van het hok en valt in slaap. Hij wordt met een schok wakker als een schreeuwende stem en het schuiven van een grendel de komst van de mens aankondigen. Bevend springt hij overeind. Daar komt Peter met melk.

„Heb je goed geslapen?” vraagt hij opgewekt. Aan de schichtige blik van het hertje merkt hij, dat het bang voor hem is. Hij kan een gevoel van teleurstelling niet onderdrukken. Hij had gehoopt, dat ze goeie vrienden zouden worden. Maar het dier kan ook niet ineens mijn vriend zijn, denkt hij.

Hij stapt langzaam het hok binnen en houdt Andis de fles voor. Eerst houdt die zijn kop op zij, maar als hij de geur van melk ruikt, komt hij haastig naar voren en zuigt de fles leeg. Peter gaat de fles opnieuw vullen, die weer door Andis geleege wordt.

„Nou jongen, jij kunt er wat van,” lacht Peter. „Als je zo doorgaat, word je gauw een flinke bok en dan kunnen we je weer vrijlaten.”

„Ik heb wel eens gelezen,” zegt Peter tegen zijn vriend, „dat een hert en een mens beste vrienden kunnen worden.”

Ze staan met z'n tweeën bij het hok te kijken naar het reekalfje, dat stil naar hen opziet.

„Ja, dat kan met edelherten wel,” antwoordt Niek, „maar reeën zijn anders. Als ze heel klein zijn vertrouwen ze iedereen, maar als ze groter worden, worden ze opeens schuw. Dat heeft mijn vader verteld. In een dierentuin hebben ze haast nooit reeën. In gevangenschap gaan ze gauw dood. Daarom is mijn vader bang, dat dit reetje doodgaat voordat het vier maanden is.”

„Gaan ze dood van heimwee?”

„Ja, en van angst.”

De jongens kijken nog even zwijgend naar het dier. Dan gaan ze naar buiten. Ze spelen wat bij de boerderij, maar erg veel plezier hebben ze er niet in. Telkens gaan hun gedachten terug naar het reekalfje.

Tegen de avond komt Van Dam kijken. Hij zegt niet veel. Samen met Niek vertrekt hij. Peter blijft achter met een verdrietig gevoel in zijn hart. Stel je eens voor, dat het hertje dood zou gaan. Dan zou het eigenlijk zijn schuld zijn.

Moeder Haak ziet wel, dat haar zoon zich ongerust maakt; ze laat echter niets merken.

Enkele weken gaan voorbij. Op een dag merkt Peter, dat de ree van het stro begint te eten. Hij begrijpt, dat nu de tijd gekomen is om het dier vast voedsel te geven. Samen met zijn vriend gaat hij naar de wei om een mand vol gras te halen. De jongens zijn in een opgewekte stemming. Het gaat goed met hun hertje. Al zegt vader Van Dam ook, dat het er niet zo goed uit ziet als zijn leeftijdgenoten in het bos, toch is het dier gezond. De gele vlekken op zijn velletje zijn langzamerhand verdwenen. Het heeft een mooi bruin vachtje gekregen. De kop is spitser geworden en de poten staan ranker onder het lichaam.

Met een mand vol gras sjouwen de jongens het erf op.

„Ik ben benieuwd of het ervan eet,” zegt Niek.

„Vast wel,” denkt Peter.

Daar komt de jachttopziener het erf op rijden. Hij zwaait en zegt:

„Konijnevoer gehaald, jongens?”

„Nee, hertevoer, vader.”

„Hertevoer? Is het al zover? Ik zou er nog een paar dagen mee wachten als ik jullie was.”

„Het eet stro, meneer, en daarom dachten we...”

„O, dan is het wat anders. Maar denk erom, niet te veel ineens, hè! Het gaat met kleine reeën net als met baby's: ze moeten langzaam aan vast voedsel wennen.”

De jongens lachen om die vergelijking.

Ze gooien wat gras in het hok. Andis buigt zijn sierlijke kop en ruikt eens aan het gras. Er zit een sterke mensengeur aan, maar hij is daar nu niet zo bang meer voor. Met kleine rukjes trekt hij het gras uit elkaar en slikt het door.

„Hé,” zegt Peter bezorgd, „hij kauwt het niet eens.”

„Nee, natuurlijk niet,” lacht Van Dam. „Wist je niet, dat herten herkauwers zijn? Straks gaat hij rustig in een hoekje liggen om het eten fijn te maken. Net als koeien.”

„O,” zegt Peter. Daar had hij nooit over gedacht.

Elke dag geven ze het dier wat meer vast voedsel. Ze zoeken mos aan de bosrand, ze plukken bladeren van

de bomen, ze snijden gras in de wei. Tot hun grote vreugde zien ze, dat het jonge dier er met de dag gezonder uit gaat zien. Het eet met smaak het voedsel op, dat de jongens hem geven.

Toch blijft Andis steeds verlangen. Hij weet zelf niet waarnaar. Maar hij weet wel, dat dit hok zijn eigenlijke woonplaats niet is. Vooral als het schemerig wordt, wordt hij erg onrustig.

Zo gaan de weken voorbij.

„'t Gaat prima,” zegt de jachtopziener. „Het dier haalt het, jongens.”

De jongens lachen.

„Hoelang is het nu hier?”

„Twee en een halve maand, meneer,” zegt Peter.

„Hmm,” zegt Van Dam, terwijl hij nadenkend langs zijn kin strijkt. „Laten we afspreken, dat jullie het volgende week woensdagmiddag vrijlaten. 't Kan geloof ik wel.”

De jongens kunnen die dag haast niet afwachten. Wat gaat de tijd langzaam als je graag wilt dat ze vlug gaat.

Eindelijk is het zover. Herta wordt vastgezet. Niek en Peter trillen van spanning. Nieks vader komt ook die middag. Ook Peters vader en moeder zijn van de partij. Het ontbreekt Andis die middag niet aan belangstelling. Nadat Van Dam toestemming had gege-

ven de ree vrij te laten, hebben ze het dier niet meer aangeraakt. Hoe minder mensengeur het aan zich heeft, hoe vlugger zijn soortgenoten in het bos hem zullen vertrouwen.

Met trillende vingers schuift Peter de grendel van de deur. Als de deur open is, gaat hij naast de anderen staan. Nieuwsgierig kijkt Andis naar al die mensen en naar de geopende deur. Het is doodstil.

Andis stapt heel statig naar voren. Hij loopt naar buiten. Op het erf gekomen blijft hij staan. Er gaat een rilling door zijn hele lichaam. Het lijkt wel een beeld, zo stil staat hij daar. Als hij het voetengeschuifel achter zich hoort, komt hij tot zichzelf. Met grote sprongen rent hij om de boerderij, steekt de asfaltweg over en verdwijnt in het bos. Diep snuift hij de bosgeuren op. Er gaat een onbeschrijfelijke vreugde door hem heen. Van louter plezier gooit hij zijn achterpoten in de lucht en begint razendsnel door het bos te rennen. Lang houdt hij dat echter niet vol. Hij is de vrijheid niet gewend. Al gauw laat hij zich tussen de struiken zakken. Zijn flanken gaan snel op en neer. Hij kan het nog maar niet begrijpen, dat hij vrij is. Hij is doodmoe; toch kan hij het niet laten een blaadje van een tak te rukken.

Plotseling schrikt hij op. Een kop met een groot gewei verschijnt tussen de struiken. Twee ogen zien hem aan. Het is een oude bok. Hij snuift vlak boven Andis.

Dan verdwijnt hij even snel als hij gekomen is.

Andis staat op. Langzaam loopt hij door de struiken.

Soms blijft hij staan om te ruiken of alles veilig is.

Tegen de avond komt hij bij een weilandje, dat door bos omgeven is. Daar grazen een tiental reeën. Voorzichtig gaat Andis naar ze toe. De dieren heffen de kop op. Zien ze in Andis een vreemdeling? Andis aarzelt, als hij al die ogen op zich gericht ziet. Hij blijft staan en een zacht verlangend geluid komt uit zijn keel. Een reeëit maakt zich uit het groepje los. Met behoedzame passen, alsof ze een gevaar vreest, nadert ze Andis. Andis blijft staan, alleen zijn snuit steekt hij naar voren. De reeëit besnuffelt hem. Het schijnt, dat ze gerustgesteld is, want ze keert zich om en gaat verder grazen. Nu durft Andis verder de wei in te gaan. Met korte rukken van zijn kop plukt hij het gras. Telkens kijkt hij naar de andere dieren, die gewoon weer hun gang gaan. Andis weet het: hij mag erbij horen.

Toen het reetje om de boerderij verdween, renden de jongens achter hem aan. Ze zagen hem nog net tussen de bomen verdwijnen. Ze keken nog lang naar de plek, waar het dier verdwenen was.

„Die zijn we kwijt,” zei Peter.

Niek hoorde de teleurstelling in zijn stem. Hij zelf was ook wat verdrietig.

Plotseling voelden ze de hand van Van Dam op hun schouders.

„Jongens,” zei deze, „ik ben tevreden over jullie. Het was verkeerd die valkuil te maken, maar omdat jullie de ree zo goed verzorgd hebben, hebben jullie die fout ruimschoots weer goedgeemaakt. Het moet al gek gaan, als dit dier zijn weg niet vindt.”

„Denkt u, dat het geen moordenaar zal worden?” vroeg Niek.

„Nee, dat denk ik niet. Daarvoor is het te kort in gevangenschap geweest. Zeg... en... eh..., jongens, ik heb jullie laatst verboden in het bos te komen, weet je nog?”

De jongens knikten.

„Wel, die strafmaatregel laat ik vervallen. Tenminste... als jullie net zo zuinig op het bos zijn, als jullie in de afgelopen maanden op het reetje zijn geweest.” Toen pakte hij zijn fiets en reed het bos in.

De jongens keken elkaar aan. Er kwam een brede glimlach op hun gezicht.